

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir pețit prima dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Mersul războiului european.

In Galiția, Polonia rusească, Serbia, Franța și Belgia. — Turcia a proclamat războiul sfânt. — Statele neutrale stau încă mereu pe loc.

În zilele trecute au avut loc lupte mai mari în Polonia rusească și Prusia orientală, precum și în Belgia. În cele două ținuturi dela început, luptele sunt încă în curgere, pe când în Belgia, în urma vremii rele — viscole și zăpadă — purtarea luptelor e tot mai grea.

În partea de sus a Poloniei rusești și în Prusia orientală — după cum anunță telegramele oficiale — Rușii ar fi fost acum binișor respinși înapoi de Germani, cari au făcut mai multe mii de prizonieri, le-a cuprins tunuri și mașini de pușcat. Luptele durează însă peste tot locul, în acele părți (pe la Stalupönen, Soldau și în jos spre Lupko, Plock, Kutno, Lodz etc.), astfel că desfășurarea unei lupte hotărâtoare mai mari se poate aștepta numai în zilele următoare.

Puține știri am primit în zilele din urmă asupra mersului luptelor în Galiția, cum și în Polonia rusească mărginașe cu Galiția din spre Cracovia (Krakau), apoi de aci în sus spre ținutul dintre Polonia rusească și Silezia Germaniei. În toate aceste părți, cum și în ținutul nostru din spre Carpați, se pare că luptele acum sunt în desfășurare, iar rezultatul se va cunoaște abia în zilele viitoare. Cât pentru niște trupe rusești, cari au năvălit în Carpați, se spune oficios că aceasta ar avea puțină însemnătate față de luptele mari, ce se dau sus în Polonia rusească....

Din Serbia am primit știri bune. Armata noastră înaintează mereu. Până acum au fost cuprinse mai multe localități, între cari și Valjevo, oraș întărit de Sârbi cu șanțuri și în tot felul cum au putut. Armata noastră a ocupat acum întreg colțul Serbiei dela Șabaț în jos până la Valjevo, iar înaintarea urmează mereu.

Despre luptele din Franța și Belgia nu se pot raporta victorii mari, ceea ce nu însemnează, că doar în aceste părți nu s'ar da lupte destul de vehemente din partea beligeranților. Motivul de căpetenie este, că fiecare dintre combatanți se ține cât poate. Dar e curios de pildă în Belgia, că aci mereu se ivește și câte o putere supra-omenească. Mai nainte s'au pus Belgienii și au slobozit valurile mării peste o parte a țării, ca să nămolească armata germană; acum, în o parte a locului de luptă de pe acolo, au început a da viscole și zăpadă, cari încă au făcut pe Germani să înceteze luptele. Și se dau mari lupte în acel colț de țară, fiindcă pe aci vreau Germanii să pătrundă în Anglia, iar Englezii tot pe aci debarcă (dau jos pe uscat) o seamă de trupe ce sar în ajutorul Belgienilor și al Francezilor. — În partea de cătră Verdun și pădurile Argonne din Franța nu s'au dat lupte mai hotărâtoare.

Luptele Turcilor contra Rusiei încă n'au luat o desfășurare mai mare. Dar asta s'ar putea întâmpla în viitor, dacă se va da ascultare Sultanului, care, printr'o proclamație (scrisoare) adresată tuturor musulmanilor, îi îndeamnă a porni războiul sfânt contra Rușilor și a Puterilor din Tripla-Înțelegere (Rusia, Anglia și Franța). Că vor urmă sau nu vor urmă toți (adecă și Turcii din Persia Eghipt și Indii) sfatul Sultanului, va arăta viitorul apropiat.

Despre țările neutrale din Balcani nu e nimic deosebit de spus. În toate se fac mereu pregătiri de războiu și se discută asupra războiului european, din care ar vrea să tragă și ele foloase. Dar acesta e încă departe de sfârșit, prin urmare și statele neutrale rămân deocamdată numai cu combinațiile, afară de Italia și Grecia, cari au pus deja piciorul pe o parte din Albania.

Ca un mom ent însemnat în lăuntrul țării noastre este convocarea dietei pe 25 Noemvrie. E vorba ca să se țină câteva sedințe pentru a se vota unele legi în strânsă legătură cu războiul. (Din partea unora se susține, că e cu putință să se aducă în discuție și chestia cu făgăduelile prim-ministrului Tisza făcute Românilor). — Un alt moment însemnat este călătoria contelui Tisza la împăratul Wilhelm, în cartierul general de războiu. Asupra acestei călătorii se discută mult de prezent, fiindcă s'a întâmplat zilele trecute, după o conferență ținută la Viena între prim-ministrul Ungariei cu prim-ministrul Austriei și ministrul de externe al Monarhiei. Mulți se întreabă: Cum de s'a dus prim-ministrul Ungariei, iar nu al Austriei, sau ministrul de externe comun? Oare nu sunt la mijloc afaceri interne de-ale Ungariei, fie în chestii naționale, materiale sau cu privire la apărarea militară a Carpaților? — Mult preocupă întreagă populația țării adunarea împrumutului pentru războiu. S'au scris până acum sute de milioane. Cei cu averi dau care cum pot. Noi Românii suntem însă popor sărac în de-ale banilor, dar bogat în soldați... ceea ce dovedesc regimentele românești...

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă, în 13 și 14 Noemvrie n.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 13 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului s'au trimis următoarele comunicate oficiale: Alaltăieri am continuat urmărirea inamicului pe întregă linia de luptă, în timp ce ne-am hărțuit cu rezerva de acoperire a acestuia, rezervă care se înșănțuise în pozițiile întărite pregătite mai dinainte. În general am ajuns până la linia Natucani-Novasello a înălțimilor dinspre răsărit dela Osecina. Dușmanul e în plină retragere spre Kozelieva și Valievo, unde piloții noștri au zărit o mulțime de vehicule de muniții de tot felul, cari împedecă orice comunicație. Afară de munițiile cuprinse, cari le-am anunțat ieri, am mai luat delă dușman încă 4 tunuri, 14 cără de muniții, o coloană de muniții, mai multe magazine de muniții și articoli alimentari (de mâncare), corturi, precum și alt material de războiu. Numărul prizonierilor încă nu ni-e cunoscut.

Luptele în Galiția și Polonia rusească.

Budapesta, 13 Noemvrie. Pe câmpul de operații dela ost n'au avut loc ieri ciocniri mai însemnate afară de lupta victorioasă, pe care am câștigat-o la Komenik față de un înrreg corp de cavalerie. Am respins și detașamente dușmane, cari voiau să spioneze mișcările trupelor noastre.

Trupele noastre și-au dovedit din nou puterea de rezistență și vitejie, de care sunt în stare mai ales acum, în timpul operațiilor din urma.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Budapesta, 13 Noemvrie. Din marele cartier general german se comunică oficial cu data de 12 Noemvrie n.: Trupele noastre au respins peste Yser (canal în Belgia) pe dușmanul, care înaintase peste Nieuport (oraș belgian pe coasta mării de către Anglia) până la suburbiul Lombartzyde. Țărnuț ostic al Ypresului e curățit de dușman până la mare. Ofensiva noastră de dincolo de Canalul Yser, spre sud dela Dxmuiden înaintază. Deasemenea înaintază și trupele noastre din ostul Yserului. În total am făcut prizonieri peste 700 de Francezi și am cuprins 4 tunuri și 4 mitraileze.

Spre vest dela pădurea Argonne (în partea Franței de către Germania), precum și în pădurea Iosăși, am respins toate atacurile inamice.

Pe câmpul dela ost (în Polonia rusească) cavaleria noastră a respins atacurile violente ale cavaleriei rusești covârșitoare la număr.

Luptele în Galiția.

Budapesta, 14 Noemvrie. Biroul de presă al prim-ministrului trimite următoarele comunicate oficiale: Pe frontul trupelor noastre nu s'a întâmplat ieri nimic mai însemnat. Dușmanul a intrat în Tarnov, Iaslov și Krosno. Numărul prizonierilor ruși din monarhie s'a arcat până ieri la suma de 867 de ofi-

țeri și 92,727 de soldați. — General *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele din Serbia.

Budapesta, 14 Nov. Se comunică: Dușmanul și-a continuat retragerea spre răsărit dela Kocelievo și Valjevo. Pe valea Savei am luat cu asalt localitatea Usce, ajungând până la Bejlin și Banjani. Linia bine întărită a inamicului Gonule Dranginie e deja în mâinile noastre. Deasemenea am ajuns și linia Sopot-Stolice. Trupele de întregire ale coloanelor noastre s'au dovedit vrednice de lăudat chiar și în încercările cele mai grele. — General *Potiorek*.

Luptele Germanilor cu Francezii, Englezii și Rușii.

Budapesta, 14 Noemvrie. Din marele cartier general german se anunță oficial cu data de 13 Noemvrie: În ținutul Yser lângă Nieuport trupele noastre de marină au cauzat pierderi foarte grele inamicului luând prizonieri 700 de Francezi. În decursul ofensivei noastre am făcut prizonieri încă 1100 de soldați de-ai inamicului.

Atacurile violente, pe cari Francezii le-au întreprins contra noastră spre vest și ost dela Soisson (oraș în Franța) le-am respins pe toate. Francezii au suferit pierderi însemnate.

În Prusia ostică, la Cydtkuhnen și spre sud dela acesta în partea de răsărit a lacurilor sunt noi lupte în desfășurare. Lupte decisive (hotăritoare) nu s'au dat încă.

Războiul Turcilor.

Budapesta, 14 Noemvrie n. Din marele cartier general turcesc se anunță oficial: Atacul de alaltăieri dimineată al trupelor noastre în Caucaz s'a sfârșit cu deplin succes. Rușii s'au putut susține în pozițiile lor timp de o zi și jumătate numai. Raportul sosit e următorul: Cu ajutorul lui Dumnezeu ne-a succes să scoatem pe Ruși din pozițiile lor întărite. Dușmanul se retrage pe întregă linia urmărind pe din toate laturile de trupele noastre.

Duminecă și Luni.

Luptele în Sârbia.

Budapesta, 15 Noemvrie. Biroul de presă al prim-ministrului comunică: Înaintarea noastră spre nord-vest dela Valjevo a întâmpinat rezistență. Pe de altă parte ploaia și zăpada a muiat pământul și a împiedecat înaintarea artileriei noastre. Cu toate acestea am cuprins unele poziții spre sud dela Koceljevo lângă Sava. La luptele din urmă au luat parte și monitoarele noastre (vapoare mai mici) „Körös“, „Maros“ și „Lajta“, ajutând înaintarea trupelor noastre pe Savă.

Luptele în Galiția.

Budapesta, 15 Noemvrie. Pe câmpul de luptă dela nord ieri încă n'au avut loc lupte pe frontul nostru. — General *Höfer*.

Luptele Germanilor

Berlin, 15 Noemvrie. Marele cartier general german comunică: În Flan-

dra vestică luptele continuă; ofensiva noastră e îngreunată prin viscol și ploaie, dar tot dăm încet înainte. Spre sud dela Ypern (oraș belgian) am făcut 700 Francezi prizonieri. Spre vest dela Lille am respins atacul Englezilor. La Berry au Bac Francezii au trebuit să părăsească unele poziții. În pădurile Argonne ofensiva noastră înaintază bine. Francezii au avut mari pierderi, iar ieri încă am făcut mai mult de 150 prizonieri.

În Prusia orientală (cu Rușii) luptele durează încă; la Stalupönen am făcut prizonieri 500 de Ruși. La Soldau încă nu s'a ajuns la lupta hotăritoare; în acest ținut am respins un corp rusec, făcând 1500 prizonieri și cuprinzând 12 mașini de pușcat.

Războiul Turcilor.

Constantinopol, 15 Noemvrie. Marele cartier anunță: În luptele dela Köpriköi, cari au avut loc la 11 și 12 Noemvrie, Rușii au pierdut 4000 de morți și tot atâția răniți, mai mult de 500 Ruși au fost făcuți prizonieri, iar 10 mii de puști și mult material de războiu a fost cuprins. Rușii s'au retras în disordine spre Kutek. — În urma locului rău, precum și din cauza negreii și a zăpezii trupele turcești n'au putut rupe cu totul retragerea Rușilor, dar îi urmăresc mereu.

Luptele contra Rusiei.

Budapesta, 16 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului s'au trimis următoarele comunicate: Apărarea fortăreței Pșemisl se continuă cu tărie, ca și la primul asediu (încunjurare). Unele trupe singuratice rusești, cari au înaintat către Carpați, au fost respinse ușor. Nici în celelalte părți Rușii n'au avut izbândă. Generalul *Höfer*.

Luptele în Serbia.

Budapesta, 16 Noemvrie. În apropiere de Valjevo s'au încins noi lupte; Sârbii au opus rezistență, ca astfel să câștige timp pentru retragere. Pe linia Losnica-Valjevo am făcut 580 Sârbi prizonieri și am cuprins arme și muniții.

Luptele Germanilor.

Berlin, 16 Nov. Din marele cartier german se comunică: În urma timpului nefavorabil ieri încă a'n înaintat puțin la aripa dreaptă (în Belgia); cu toate acestea am făcut prizonieri câteva sute de Francezi și Englezi și cuprinzând 2 mașini de pușcat.

În pădurile Argonne ne-a izbutit a alunga trupele franceze din întăriturile lor, pe cari le-am luat cu asalt.

În ost durează încă luptele la granița Prusiei ostice și în Polonia rusească; la o luptă hotăritoare încă nu s'a ajuns.

Marti și Mercuri.

Începerea luptelor în Galiția.

Budapesta, 17 Noemvrie. Pe câmpul de războiu dela nord alaltăieri s'au început luptele în unele părți singuratice ale frontului nostru. — General-major *Höfer*.

Succese în Sârbia.

Budapesta, 17 Noemvrie. Biroul de presă al prim-ministrului comunică:

Trupele noastre au urmărit pe dușman fără să lăse timp să-și mai adune armata. Am ajuns la Kolubara și înaintând victorioși am cuprins Valjevo și Obrenovac. Trupele noastre au fost primite în Valjevo mai întâiu cu flori, iar după aceea îndată cu bombe și pușcături de pușcă.

Succesele Germanilor.

Berlin, 17 Noemvrie. Dintr'un raport mai lung al cartierului general german rezultă, că pe câmpul de războiu dela vest (Belgia și partea de sus a Franței) luptele au cam încetat, în urma viscolului și a ninsozii.

În Prusia ostică spre sud dela Stalupönen Rușii au fost respinși. De asemenea a fost respinsă și înaintarea Rușilor la Lipno pe malul drept al Vistulei spre Plock; prizonieri am făcut până alaltăieri 5000 și am cuprins 10 mitraileze. În luptele de mai multe zile dela Wloclawek a urmat lupta hotărâtoare. Corpurile de armată rusești au fost respinse până peste Kutno. În aceste lupte s'au făcut la 23 000 prizonieri ruși, cuprinzându-se vre-o 70 mitraileze, deasemenea și tunuri, a căror număr nu se poate ști sigur.

Războiul cu Turcia.

O escadră anglo-franceză (mai multe vapoare engleze și franceze) a blocat (închis) cele mai însemnate porturi turcești din Azia mică. Vase franceze au tras asupra forturilor esterne ale Smirnei. Turcii au atacat cu succes pe Englezi în Fao, pricinuindu-le însemnate pierderi. Detașamente puternice turcești înaintază spre Tanger (Maroco).

Luptele în Galiția și Polonia rusească.

Budapesta, 18 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului s'au trimis următoarele comunicate: Trupele noastre, cari au înaintat din spre ținutul Cracoviei au ocupat spre nord de granița Galiției liniile prime de apărare ale dușmanului. Pe teritoriul din jurul localităților Walbrom și Pilica (în partea de jos a Poloniei rusești) Rușii au ajuns mai mult în zona (ținutul) focului nostru de artilerie. Unde infanteria lor ne-au atacat, am respins-o și unul din regimentele noastre a făcut 500 prizonieri și a cuprins două părți de mitraileze. Resultatul victoriei avut de Germani la Kutno (în partea de sus a Poloniei rusești) se resimte deja pe întreaga linie — Generalul *Höfer*, locțiitorul statului major

Luptele Germanilor cu Francezii și Rușii.

Berlin, 18 Noemvrie. Din cartierul general german se comunică cu ziua de 17 Noemvrie: Pe câmpul de războiu din vest (în Belgia și partea de nord a Franței) a fost și eri în genere liniște. Spre sud de Verdun și spre nord-est de Cirey Francezii ne-au atacat, însă fără succes.

Pe câmpul de războiu diu ost (Polonia rusească) operațiunile noastre militare continuă în mod favorabil. Cu prilejul victoriei dela Kutno a căzut în captivitate noastră (prins) și guvernatorul Varșoviei *Korff* împreună cu adjutantul său.

Știri și telegrame

sosite până Joi seara la încheierea foii.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 19 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului s'au trimis următoarele comunicate oficiale: La trecerea râului Kolubara au avut loc mai multe lupte; trupele noastre sunt deja pe cealaltă parte a râului. În 16 Noemvrie am făcut 1100 prizonieri și am cuprins mult material de războiu.

Luptele în Galiția și Polonia rusească.

Budapesta, 19 Noemvrie. De pe câmpul de războiu dela nord se comunică: Aliații noștri (adecă Germanii) au silit la luptă armata principală rusească aflătoare în Polonia rusească. Lupta se desfășură favorabil pe întregul front. O trupă de-a noastră a făcut alaltăieri 3000 de Ruși prizonieri.

Față de aceste lupte mari, înaintarea unor trupe rusești spre Carpați e de puțină însemnătate.

O puternică trupă de cavalerie dușmană a fost împrăștiată la Grybov (în partea vestică a Galiției) de focul neașteptat al tunurilor noastre. — Generalul *Höfer*.

Luptele Germanilor.

Berlin, 19 Noemvrie. Marele cartier general german comunică: În partea vestică a Finlandei luptele continuă, iar starea e în general neschimbată.

În pădurile Arg ne ofensiva noastră a înaintat cu succes. Spre sud dela Verdun am respins atacul dușmanului, contra trupelor noastre ce înaintase pe malul vestic al râului Maas, a fost cu totul nimic.

Prin ofensiva noastră spre sudvest dela Cirey au fost siliți Francezii, ca să părăsească o parte a pozițiilor lor. Chaillon a fost cuprins de trupele noastre cu asalt.

În Polonia rusească s'au desfășurat noi lupte în partea nordică dela Lodz (oraș rusec), dar până acum nu s'a ajuns la lupta decisivă (hotărâtoare). Spre sudost dela Soldan (oraș german lângă granița în partea de nordost a Germaniei) am silit pe dușman să se retragă spre Mława. La aripa nordică în 16 și 17 Noemvrie am bătut o puternică cavalerie rusească, respingându-o până peste Pilkalen.

Conducători și binefăcători ai neamului.

Nobila faptă a dlui Dr. Teodor Mihali.

Cercetând trecutul vieții noastre, vedem că neamul românesc a avut mult de îndurat și mult de luptat în cursul veacurilor. Bunul Dumnezeu însă, atât în vremuri de restriște cât și în zile bune, a pus în fruntea poporului românesc oameni luminați, oameni cu durere și dragoste față de popor, cari au știu purta cu înțelepciune frânele conducerii. De multeori când greul ară mai mare, când înjugăți la carul năcazului și al durerii ridicam ochii spre acel Atotputernic, cerând îndurare, vedeam că să ridică din mijlocul nostru nădejdea mântuirii și glasul de arhanghel ne deschidea calea vieții încărcată de spini.

Poporul nostru a avut mult, mult de suferit în scurgerea veacurilor și dacă nu ne trimetea Dumnezeu arhanghelii mântuitori, pe acei

bărbați, cari, cu mintea și cu punga lor deschisă tuturor necazurilor, să conducă destinele neamului, de mult eram îngropați în cartea uitării.

*

În vremile aceste turburi, când, mai mult ca ori când avem trebuință de suflete mari și nobile, din mijlocul acestui popor înfrățit cu năcazul se ridică două glasuri de mântuire și nădejde. Cu vr'o câteva săptămâni înainte de asta din Blaj ne-a venit știrea, că bătrânul albit în slujba neamului, prepozitul *I. Mihu Moldovan* și-a lăsat întreaga sa avere pentru scopuri culturale. Ceteam șirele aceste prin foi și tot mai mult prindea rădăcini nădejdea noastră în trăinicia acestui neam, care are așa fii.

În zilele aceste, când grijile tuturor erau îndreptate spre suferințele miilor de viteji, cari acoper câmpiile Galiției, ne vine știrea că conducătorul neamului românesc din Ardeal și Ungaria, președintele Clubului partidului național d-l *Dr. Teodor Mihali* și a lăsat întreaga sa avere, prețuită la un milion de coroane, Capitlului episcopesc (consistorului gr.-cat.) din Gherla. Ne dăm seama de însemnătatea nobilei fapte a conducătorului nostru și mulțămim tatălui ceresc, că a hărăzit asemenea fii cu suflet mari acestui obidit popor.

O vorbire războinică.

Într'o cuvântare rostită de primul ministru englez Asquit în casa țării, ar fi zis, între altele, următoarele cuvinte, pe cari le aflăm publicate și în alte foi de-ale noastre:

Când războiul a început, s'a făcut cunoscut la Constantinopol, după o înțelegere cu aliații noștri (Franța și Rusia), că în cazul când Turcia ar rămâne neutră, nu ar avea de suferit nimic, nici ca întregitate (teritoriu), nici ca autoritate (vaza țării). Dar bărbații de stat din Turcia, tare deosebiți în părerile lor, nehotărâți în consiliu, au permis ca interesele cele mai mari ale statului lor să fie compromise de amenințările germane precum și de vasele și de aurul german. Au urmat serii de ofenze (batjocuri): mai întâiu bombardarea neiertată a porturilor (în Marea Neagră), apoi năvălirea pe pământul egiptean, până când aliații (adecă Anglia, Rusia și Franța), cari au privit cu răbdare fără de păreche repețirea insultelor și amenințările turcești, au fost siliți să recunoască în Turcia un dușman declarat.

Acest conflict nu a fost drit de Anglia și a fost chiar în contra voinței ei. Nu poporul turc a tras sabia, ci guvernul otoman (turcesc) și putem prevedea (da cu socoteala), că va pieri prin sabie. Nu noi, ci Poarta (guvernul turcesc) a tras clopotul de moarte al imperiului turcesc.

Vorbind de situația financiară (starea bănească) a Angliei, prim-ministrul Asquit a spus că rezerva de aur a Băncii engleze are suma fără pomenire de 69 milioane de lire sterline (îndoit de cât războiul a fost declarat). Procentul (camăta) băncilor e 5 la sută. Prețul alimentelor (bucatelor) a rămas ca întotdeauna. Numărul celor fără lucru e mai mic decât cel obicinuit.

Acest conflict (adecă războiul) va fi o luptă lungă; nimio nu ne va descuraja, nici schimba hotărârile noastre. Nu vom pune spala în teacă decât după ce Belgia va redobândi tot ce a jertfit, până când Franța va fi complet asigurată și până când drepturile națiunilor mici vor fi așezate pe niște temelii neatacabile (cari să nu mai fie atacate), până când, în sfârșit, puterea militară a Germaniei va fi complet și definitiv nimicită.

Știri din România.

— Sâmbăta și Dumineca trecută comitetul partidului conservator (al bogătanilor) a ținut două ședințe în cari s'a desbătut asupra stărilor politice. Hotărârile comitetului au fost: 1. Partidul conservator să grăbească luarea măsurilor pentru ieșirea din neutralitate; 2. să declare neîncredere guvernului. (Guvernul de acum e compus din membrii partidului liberal).

— Cheltuelile făcute cu înmormântarea regelui Carol se urcă la 300 mii de lei, cari vor fi plătite de ministerul de războiu.

— Averea răposatului rege Carol a fost toată luată în inventar, iar acum urmează a se face împărțeala conform dorinței răposatului. În urma contribuțiilor (ștaier etc.) împreunate cu împărțeala, statul român primește la vr'o două milioane de lei.

Știri diferite.

— Din New-York se anunță, că Statele Unite ale Americii vor chema sub steag clasa a doua a marinei de rezervă.

— Se vestește, că Japonia a transportat 50 mii de soldați la Cingtau și în provincia chineză Șantung (despre care am scris în numărul trecut).

— Ambasadorul japonez a părăsit Constantinopolul.

— Papa dela Roma a dat o enciclică (scriscare), prin care îndeamnă popoarele și pe domitorii țărilor să curme lupta ucigătoare dintre frați.

— Episcopii romano-catolici din Ungaria au hotărât să dea din averile lor trei milioane pentru ajutoarea familiilor celor mobilizați. (Pot să și dea, fiindcă au de unde; aceștia sunt, de pildă față de episcopii noștri, grozav de avuți. Red.)

— Sultanul a proclamat (anunțat) războiul sfânt, al tuturor musulmanilor contra Rusiei și a puterilor din Tripla Înțelegere,

— În Germania s'au comandat mai multe mii de sănii pentru armata germană. Ele se vor folosi la transportat pe câmpul de luptă contra Rusiei.

Târgul bucatelor la noi și în România.

Din cauza groaznicului războiu, prețul bucatelor s'a urcat aproape îndoit ca în anii trecuți. Se simte lipsa, mai ales, a grâului și nu e mirare să vedem că se mai scumpește încă. La târgul din Budapesta grâul s'a vândut în săptămâna trecută cu 39 până în 43 coroane suta de chilograme (adecă mai bine de un hecto); săcara cu 23—25 cor. și cucuruzul cu 21 coroane.

Deoarece România până acum n'a avut să suporte cheltueli de războiu, prețul bucatelor este cu mult mai scăzut ca la noi. Și anume: grâul se vinde acolo cu 17—23 lei suta de chilograme; secara cu 20—21 lei; orzul cu 12—14 lei; cucuruzul cu 12—13 lei; ovăsul cu 10—11 lei și fasolea cu 22 lei suta de chilograme.

Nimicirea unei baterii engleze.

— Vezi chipul la pagina 5. —

— Ilustrația din foaia de azi ne înfățișează o scenă din luptele ce s'au dat în Belgia între armata franco-engleză și germană. Aci se vede cum tunurile engleze sunt nimicite de ale Germanilor, cari nimerind pușcăturile tocmai deasupra Englezilor, i-a prăpădit cu totul: un tun s'a răsturnat, la stul i-a stricat roatele sau țevă, pe deoparte se văd soldați căzuți la pământ, iar în depărtare e fum și foc mare, care iese din casele și edificiile aprinse de pușcăturile necrutătoare.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 19 Noemvrie n.

Convocarea dietei. Pe ziua de 25 Noemvrie e convocată dieta ungară. Se vor ține însă numai câteva ședințe, spre a se vota niște legi nouă în legătură cu starea de războiu.

Conscrierea și asentarea gloțașilor din anii 1890—1878, cari sunt cu locuința pe teritoriul orașului Sibiu și aparțin grupei B (cari n'au făcut de loc deprinderi de arme), se va face în sala de ședințe din casa comitatului (strada Șaguna 10) în zilele dela 27—30 Noemvrie n. a. c. Citațiune deosebită, adresată fiecărui gloțaș, nu se trimite. Amănunte se pot afla pe plachetele puse prin oraș.

Cum își petrece zilele fosta regină a României. Maiestatea Sa regina Elisaveta se află la Curtea de Argeș împreună cu Alteța Sa Regală principesa Elisaveta. Bătrâna regină își petrece zilele în reculegere și rugăciuni în preajma mormântului gloriosului ei soț. Maiestatea Sa ia parte în fiecare zi la serviciile dumnezeiești ce se țin pentru odihna sufletului pre-regretatului Rege Carol, retrăgându-se după aceea în apartamentele (odăile) sale. Cu multă greutate Principesa Elisaveta poate s'o hotărască, din când în când, să facă câte-o plimbare prin parc sau vecinătate.

DI major George Fleșariu, bine cunoscut cetitorilor noștri în urma mai multor articoli ai domniei sale publicați în foaie, a fost rănit pe câmpul de luptă, unde îl chemase datoria față de patrie, deși era ofițer în penzie. DI major — după cum aflăm dela un neam al dânsului — a avut sub comanda sa 1200 de oameni, iar în 5 Noemvrie a telegrafiat fratelui său Nicolae Fleșariu din Toarcia: Calul mi-l-au zdrobit, eu am căzut rănit.

Din parte-ne dorim grabnică însănătoșare acestui bun suflet de român, care e totodată și un neînfricat ofițer, ce își face datoria oricând și ori unde e delipsă.

300 saci de aur. Foaia italiană »Tribuna« din Roma scrie, că la Mesina (oraș cu port în insula Sicilia, care se ține de Italia) a sosit un vapor englez, care a adus 300 saci cu aur în preț de 33 milioane lire. Vaporul acesta a fost încunjurat de mai multe torpede, cari trebuiau să-l scutească de vr'un atac dușman. După ce s'a descărcat sacii aceștia cu aur pe malul mării, au fost din nou încărcăți în două vagoane și duși în capitala țării, la Roma.

Bombardarea mitropoliei gr.-or. din Bucovina. Aproape toate foile din țară au adus știrea, că Rușii când au bombardat Cernăuții și-ar fi îndreptat tunurile mai ales spre turnul mitropoliei greco-orientale, pe care au bombardat-o. Acum primim foaia »Vieța Nouă« din Suceava, care scrie că toate știrile despre bombardarea mitropoliei gr.-or. din Cernăuți sunt numai scornituri. Numita foaie spune, că numai opt șrapnele au căzut cu totul asupra Cernăuților îndreptate fiind asupra tunurilor noastre. Dintre aceste șrapnele doar trei au explodat. Tot »Vieța Nouă« mai scrie, că aut ritățile din Austria s'au convins despre nețemeinicia părelor, acuzărilor și bănuelilor, pe temeiul cărora de multeori autoritățile au procedat foarte aspru cu unii preoți români din părțile rutene, cari au fost ocupate de Ruși. S'a dovedit nevinovăția preoților români și s'a dovedit și aceia că chiar părătorii cari au tărât pe preoții români în fața judecății au fost cei mai periculoși trădători. Rutenii sunt dușmanii de moarte Românilor și văzând ticăloșia tră-

dării, de care s'a făcut vinovat poporul ruten, s'a gândit să tragă în cursă și pe unii dintre conducătorii Românilor. Dreptatea însă cât de târziu, dar totuși iese la suprafață.

O cărticică folositoare. Ni se scrie: Deși în vremile acestea pline de întâmplări neașteptate, pare firesc lucru, că toată lumea stă cu gândul la ceea ce se aude și împărtășește de pe câmpul de războiu, totuși rog pe cetititorii acestui organ să nu se supere, dacă atrag băgarea de seamă a preoților, învățătorilor și țăranilor noștri, asupra unei cărticele de mare folos pentru noi. Numele ei este: *Boalele lipicioase*, două prelegeri populare de *Dr. Iulian Chitul*, medic. (Cărticica a apărut în Biblioteca populară a Asociațiunii, Nr 40. Prețul 30 bani).

Autorul cărticelei susnumite vorbește în cele două prelegeri, cu îndreptățirea omului de știință, — într'o limbă ușoară, curgătoare și înțeleasă, — una din cele mai folositoare chestii pentru poporul nostru. Cine nu știe, ce primejdii sunt pentru poporul nostru boalele lipicioase, cari sting viața atâtor victime nenorocite, numai din nepriceperea poporului. Nu la boscoane, nu la babe să alergăm în cazuri de boale, ci să știm a ne feri de ele, și să ne dedăm a cere sfatul medicului anume pregătit pentru trebile acestea.

D-l Chitul, care trăiește în mijlocul poporului, descrie cu multă iscusință următoarele boale lipicioase: Pojarul, scarlatina, difteria, vârsatul negru, tusea măgărească, strânsoarea, lingoarea sau tifusul și oftica, apoi boalele lipicioase cari se iau dela animale: turbarea, mucărița, boala de splină, durerea de unghi, mazerea sau linteia porcilor, râia, vârsatul sau bubatul de oi și vaci, și oftica vacilor. — Recomandăm tuturor, și cu toată căldura procurarea acestei broșuri mult folositoare.

Moșul.

Românii luptă și Dumnezeu Ungurilor îi apără!... Regimentul 37 din Oradea-mare, care luase cel mai mare tun al Muntenegrenilor, a fost lăudat mult de generalul Potiorek pentru vitejia lui. Maiorul Drasser aducând aceasta la cunoștința celor din Orade prin o telegramă, încheie cu cuvintele: »Dumnezeul Ungurilor nu ne va părăsi!... Dar însă având în vedere, că acel regiment e compus din trei părți Români și o parte Unguri, credem că ar fi de lipsă ca și Dumnezeu Românilor să-și reverse harul ceres asupra regimentului, căci altcum nu știm dacă vor mai putea flăcăii noștri să mai cucerească vr'un tun. Deci se zicem cel puțin noi aceasta dacă dl major Drasser a uitat...

† **Moise Birtolon**, notar în retragere și mare poprietar împărtășit cu sf. Taine ale muribunzilor, a reposat în 13 Noemvrie n. a. c. în al 71-lea an al laborioasei sale vieți și al 40-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre odihnă vecinică Duminecă în 15 Noemvrie în cimiterul bisericii parohiale gr.-cat. din Lăscud. Fie țărina ușoară și amintirea binecuvântată!

Prevestirile unui fost președinte al Franței. Foaia italiană »Corriere della Sera« publică unele declarații ale fostului președinte al Franței, Fallières, care s'a exprimat astfel despre războiu: »Mai de multeori sunt întrebat dacă va ține mult războiul? Da, va ține foarte mult; după părerea mea abia acum a început. Ne mai trebuie multe luni până ce îl vom înfrânge pe dușman. Franța, care s'a vorbit singură de rău, acum, ca întotdeauna s'a dovedit că e cu mult mai puternică. De partea Franței e statornicia în efortare, patriotismul, superioritatea morală și materială, apoi încă patru țări aliate. Amintesc Belgia în special: mănunată țară și viteaz popor. Noi cel puțin ne apărăm patria și căminul nostru, darei luptă pentru clas-

tea țării și pentru cuvântul dat. E asta un exemplu fără păreche în istoria lumii, față de pornirea dușmanului. Dreptul nu va pieri. De va trebui să ne jertfim și cel din urmă soldat, dacă va trebui să meargă și cei bătrâni, — sunt gata să merg și eu să lupt, cu cei optzeci de ani ai mei. Deviza (ținta) țării nu poate fi alta decât: încredere deplină în învingere.

S'a gândit prea mult. Foile din Germania aduc știrea, că China se pregătește să declare război Japoniei. Poate să fie așa, dar China s'a gândit prea mult până să declare război Japoniei. Dacă avea de gând să se războiască cu Japonia, trebuia să o facă aceasta înainte de a cuprinde Japoniei dela Germani ținutul Cingtau. Acum a cam întârziat!

Germania nu vrea să batjocorească pe dușmani. În foaia nemțească „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ din Berlin a apărut un comunicat oficial, în care oprește pe scriitori și pe redactorii foilor umoristice (hazlii) de a-și bătea joc de regii și de conducătorii statelor dușmane. Comunicatul, între altele, zice: „Germania, țara științei, a poeziei și a cugetărilor, să se rețină

de a aduce batjocoră la adresa capetelor din fruntea statelor dușmane. Darere, vedem și în vitrinele germane icoane și chipuri de asemenea, care își bat joc de regii din Belgia și Anglia sau de țar și de președintele Franței. Astfel de purtare nu se potrivește cu demnitatea Germaniei. Să biruim pe dușman nu numai pe câmpul de bătaie, ci și acolo unde lupta să poartă cu armele gândirii și ale scrisului. Nu e lucru cinstit să terfelim în chipuri batjocoritoare ori în vorbe de rând pe acela cu care ne măsurăm puterea pe câmpul de onoare.

Minciuni de ale foilor străine. O foaie din Rotterdam (Olanda) scrie, că un aviator austriac sburând pe deasupra orașului Cetinje, care este capitala Muntenegrului, a aruncat mai multe bombe, nimicind astfel trei vagoane din apropierea gării... Până aici e știrea. Noi știm însă, că în capitala unde își are moș Nichita tronul nu s'a pomenit și nici nu se pomeneste de vagoane, tren și gară... Capitala Muntenegrului nu știe ce e aia tren și gară. Și totuși sburătorul a nimicit trei vagoane cu bombe... Ciudată știre!

Anglia pregătește alt milion. Din Londra se comunică, că primul ministru englez Asquith va cere aprobarea (incuviințarea) parlamentului pentru înrolarea milionului al doilea de soldați. Se joacă cu milioanele ca cu hârbele.

Spital pe șine. Serviciul sanitar (cel pentru îngrijirea răniților) al armatei noastre are vr'o 30 de trenuri-spitale. Să nu creadă cineva însă că aceste spitale umblătoare sunt la fel cu vagoanele cari aduc răniți. În aceste vagoane nu se aduc numai răniți ci și alți călători, pe când vagoanele trenului-spital sunt întocmite numai pentru răniți. Pe din afară nu se deosebesc mult de vagoanele trenului de marfă, însă au pe de două ori atâtea arcuri, ca astfel să nu sdruncime așa tare. Interiorul (înăuntru lor) cuprinde 8 paturi pe seama celor greu răniți. Vagonul are o sobă, masă, spălător, stageră (policioară) cu felurite doctorii și lângă fiecare pat este pahar și sticlă de ceai. La vagoanele aceste, cari formează tren-spital, se mai adaugă alte patru și anume: pentru bucătărie, cameră de provizii, farmacie și apartamentul medicilor cu odaia de operațiuni. Căci trebuie să se știe

Nimicirea unei baterii engleze.

— Vezi descrierea pe pagina 4. —

că de multeori în mersul trenului medicii sunt nevoiți să facă operațiuni spre a putea scăpa vieța celor mai greu loviți, Țara noastră are numai 30 de trenuri spitaluri, însă n'ar strica să aibă cât de multe.

Pentru doi păzitori 5 milioane pedeapsă. S'a întâmplat faptul acesta în Bruxela, capitala Belgiei. Știm cu toții că acest frumos oraș a căzut în mâinile Germanilor. În săptămânile trecute comandantul german din Bruxela a dat poruncă la doi gardiști (polițiști) să aresteze pe un cetățean. Gardiștii însă s'au împotrivit comandantului german și n'au vrut să-l asculte. Pentru neascultarea gardiștilor, orașul Bruxela a fost pedepsit să plătească 5 milioane de franci. Că va plăti orașul aceste milioane, — asta nu știm încă.

Giume între miniștrii. Când a venit vestea în Constantinopol (capitala Turciei), că Germanii ar fi cuprins capitala Belgiei, Bruxela, ministrul de războiu al Turciei Enver-pașa s'a dus la ministrul plenipotențiar al Belgiei din Constantinopol și dând mâna cu el și-a arătat părerea de rău pentru pierderea Belgiei. Acesta la rândul lui, a strâns mâna lui Enver-pașa, mulțămindu-i pentru atenție și tot odată și-a exprimat și părerea lui de rău pentru Turcia. Enver-pașa, mirat întrebă că de ce își arată părerea de rău pentru Turcia? Ministrul Belgiei a răspuns atunci că: Germanii au intrat în Belgia cu trupul, dar în Turcia au intrat cu sufletul.

Războiul și — măritatul fetelor. Despre lucrul acesta scrie o foaie din Germania, zicând că urmările grave (rele) ale războiului nu le simte numai viața economică, ci și sărmanele fete de măritat, deoarece în vremea războiului și chiar în anii cari urmează după războiu, prea puțini pețitori o să le vie. Imputinarea numărului celor de însurat nu atârână numai dela aceea, că mulți mor sau rămân schilavi pe câmpul de luptă, ci și dela felul cum se va sfârși războiul. Dacă războiul se va sfârși cu bine, cu învingere, atunci și starea economică a țării va fi mai bună și nefiind așa mare scumpete or căpăta și tinerii poftă de însurătoare. Astfel că sfârșitul războiului și felul cum se va sfârși le privește de aproape pe fetele de măritat...

Hârtii (bancnote) noi de câte 2 coroane. Când au ieșit cei dintâi bani de hârtie de câte 2 coroane, lumea să uită la ei cam cu neîncredere și parcă nimănui nu-i venea să schimbe hârtiuța aceea subțire. Și într'adevăr că nu puteai umbla mult cu hârtiuțele de câte 2 coroane, deoarece după trecerea prin mai multe mâni ajungeau așa de sdrențuite, de nici nu le mai puteai întrebuința. Hârțiile acestea au fost date în circulație (umblare) de banca austro-ungară la începutul războiului pentru acoperirea unei lipse, deoarece banii de argint și de aur mai toți au ajuns prin fundul lăzilor de groaza războiului. Banca austro-ungară, văzând că hârțiile de câte 2 cor. cari le-a tipărit la începutul războiului sunt așa de slabe, a pus acum din nou în circulație alte hârtii de câte 2 coroane. Hârțiile noi se deosebesc de cele dintâi nu numai prin desemn, mărime și culoare, ci și prin fabricarea lor îngrijită și prin calitatea hârtiei care este cu mult mai trainică ca cea dintâi.

Foile englezești despre Enver-pașa. Numele lui Enver-pașa ne este cunoscut de pe vremea războiului balcanic. Pe atunci era numai Enver-bei, dar în urma ținutei vitejești și naționale și în urma reformelor ce le-a introdus în Turcia, acest *bey* a fost avansat (înaintat) la rangul de pașă și mai târziu numit ministru de războiu al Turciei. Acest înfocat naționalist turc văzând încăerarea turbată a marilor puteri și

știind ce o poate aștepta pe Turcia, care n'a făcut voia Rusiei ca să deschidă strămtorile Dardanelor, atâta a umblat în dâra miniștrilor și a sultanului până când i-a înduplecat să pornească războiul contra Rusiei, pe care o consideră ca cea mai mare dușmană a seminții lui Mohamet. Acum foile englezești scriu articole fulgerătoare contra acestui pașă, zicând, că dacă nu era el, Turcia nu se amesteca în această vâltoare de foc. Marea foaie englezească „Daily Telegraph“ scrie, că un glonț bine ținut în tâmpla lui Enver-pașa trebuie să schimbe din temelii situația (starea) internațională. Alte foi englezești scriu, că ar trebui pregătită o lovitură puternică de stat în Turcia, ca să poată da jos guvernul de acum al Turciei, care este prietenul Germaniei.

Societatea de lectură „Andrieu Șaguna“ a elevilor din secția pedagogică a seminarului Andreian din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1914, în ședința ținută la 5/18 Oct. 1914, sub presiunea Prea Cuv. Sale Dr. E. R. Roșca, director seminarial în modul următor: președinte Dr. Vasile Stan prof. sem., vicepreședinte Ștefan Șulariu ped. a. IV, archivar Nicolae Picu Băncilă ped. a. III, notar George Mărghitan ped. a. II, cassar Vasile Dobre ped. a. III, controlor Traian Ludu ped. a. II, bibliotecar Vicențiu Dan ped. a. III, vicebibliotecar Ioan Berghia ped. a. I, redactor Dionisie Mihu ped. a. IV, econom Zosim Oana ped. a. III. Membrii în comisiunea literară: Romul Bena ped. a. IV, Ilarion Nistor ped. a. IV, Ioan Chișdea ped. a. III, Nicodim Ispas ped. a. III, Samoilă Banciu ped. a. II, Teodor Pașca ped. a. II, Ilarion Muntean ped. a. I, Aurel Teșca ped. a. I.

Călimdarul Poporului pe 1915

va fi gata în anul acesta numai în luna lui Decembrie, aproape de Crăciun. Aceasta amânare am făcut-o anume, din cauză, ca să putem aduce cele mai din urmă știri despre războiu până la sfârșitul anului.

De aceea ne adresăm către toți cetitorii noștri, atrăgându-le atenția, ca să nu-și cumpere călimdar până când nu vor vedea „Călimdarul Poporului“, care va cuprinde toate amănunțele despre războiul din anul acesta, dimpreună cu cele mai interesante chipuri războinice etc. etc.

Cine a văzut și a cumpărat călimdarul nostru în anul trecut, s'a putut din destul convinge despre cuprinsul lui bogat, astfel că orice vorbă e de prisos. Mai amintim numai atât, că în anul acesta călimdarul nostru iarăși va surprinde pe oricine prin bogăția lui, în comparație cu prețul aproape de nimic: 40 bani pro exemplar și 5 bani porto.

Alte amănunte asupra călimdarului vom publica la timpul său. Fi-ți deci în așteptare până ce apare „Călimdarul Poporului“ pe 1915. Tot așa spuneți și la alți cunoscuți!

Frânturi din scrisorile de pe câmpul de luptă.

Publicăm cu plăcere și în numărul acesta frânturi din scrisorile primite de pe câmpul de luptă.

I

De pe câmpul de luptă cu Rușii.

Dragă prietene! Mîntea omenească e prea îngustă spre a-și putea făuri o iconă cât de spălăcită asupra celor petrecute pe aici! Să străbați câmpii întregi sămănate cu craniuri (capete) despicate, cu mâni și cu picioare despărțite de trup și să vezi înaintea la mulțimea de oameni răniți sbătându-se în chinurile iadului și să te gîndești că în orice moment le poți ajunge urma, — e ceva îngrozitor! Cu toate

că m'am datat cu vaelele muribunzilor și cu țipetele răniților, totuși mă înspăimântă privești ce trebuie s'o văd zi de zi. Feciorii noștri, cu toată hrana lor neregulată, luptă cu îndârjire și dintre cei cari cad nici unul nu să vaietă pe el, ci fiecare își

La mulți am legat rani, dar am putut afla, că ranile lor sufletești îi dor cu mult mai tare decât ranile trupesti... Cu dragoste I. T., medicinist.

II

Satul T... , luna Octomvrie.

Stimate Domnule redactor! Am vrut de multeori să vă scriu și nu mi-am putut rupe nici măcar atâta vreme; vă scriu acuma, că sunt sănătos și o duc bine, doar numai că-mi sunt picioarele puțin umflăte și mâna stîngă înțepinită de răceală, apoi niște cărcei la stomac, din când în când amețeli și friguri, — încolo sunt sănătos tun. De când am aflat că nu mai e voie să fie nimenea bolnav, m'am gîndit că dacă nu mai e voie, atunci nici nu sunt bolnav și mulțămesc lui Dumnezeu că-s sănătos. Dealtcum ca să pot scrie rândurile aceste am sărit peste trei amieze și peste patru cine și tot nu mi-e foame; ne dedăm și noi cu răbdarea ca țiganul cu scînteiele.

De urât iar nu ne putem plînge. Când nu mai vin bombe de tun ori plumbi de pușcă, cari să ne ție petrecerea, atunci »tovarășii« noștri nedespărțiți, cum sunt ei așa de »blinzi«, încep promenada pe sub cămeșe și pe sub șapcă, de mereu trebuie să mișcăm din umeri ori să ne scărpinăm, spre a le înlesni drumul. Și »tovarășii« acestia așa sunt de credincioși de nu ne părăsesc nici în cele mai grele momente...

Când să întâmplă să ne întoarcem de pe câmp și să trecem prin vr'un sat, prin ferestre bătrânii și femeile să uită speriați la noi, iar copiii să uită lung nu atât la noi cât la pușca noastră, și nu știu mititeii, că pușca asta, care trage atâtea focuri, mai trage și atâtea chilograme... De altcum, dacă nu va mai fi pământ, care să ne acopere, atunci trebuie să ne întoarcem învingători ori învinși. Cu frățești salutări: A. Istrate, rezervist.

III

Onorată redacție! Ca abonat al foii vă scriu și eu aceste puține șire despre ce am văzut pe câmpul de bătaie și mai ales despre lupta în care m'a rănit și pe mine: După ce de cu seară am căpătat cu toții câte 40 de patroane mai mult peste cari le aveam, am pornit la drum până într'un loc bun, unde până dimineața ne-am săpat șanțuri pentru »decunguri«. Cum săpam noi tăcuți și înfrigurați de ce va urma, tovarășul de lângă mine zice că el sapă chiar groapa lui și nu l'a nșelat presimțirea săracu, că a doua zi o ghiulea dela dușman l'o culcat acolo pentru totdeauna. A doua zi când s'a început atacul, așa i am luat fără de veste pe Ruși, de i-am strămtorat din toate părțile și am prins vr'o 500 dintre ei cu puști cu tot. În lupta asta mi-a ciontat și mie călcăiul o bucată de șrapnelă, care s'a spart lângă mine și dacă nu alergau saniteții să mă ia, mă ciuruiă gloanțele dela mașina de pușcat; așa pușca de năpraznic. Acum mulțămesc lui Dumnezeu, că nu mă mai doare așa tare picioru. Al D-Voastră stimător: Alexandru Bucur din Cîianu de Câmpie.

IV

Stimate Domnule redactor! Suntem de atâta vreme prin aceste locuri blestemate, încât ni se pare că ne-a făcut părinții cu pușca în mână, contra muscalului. La compania noastră avem un lăitnant de Român, care ne îmbărbătează și unde e focul mai mare e el înaintea

noastră. Când îl vedem pe dumnealui atât de curajos și fără frică de moarte, uităm și noi de toate și pornim după dânsul. Dumnezeu să-l ție, că mult ne mângăie cu vorba și cu fapta. Al Dvoastre de tot binele voitor: Ilie Cubleşan, căprar.

V

Onorată redacție! După opt săptămâni de chinuri grele petrecute pe câmpiile întinse ale Galitiei, cu toate că ploua gloanțele dușmane în jurul nostru, eu n'am fost atins de nici unul. Dar în urma zilelor și nopților petrecute prin bălți și prin lacuri înghețate, am căpătat o afurisită de răceală și o aprindere de plumăni, în cât pe-aci eră să mă duc pe copcă. Numai mulțămăită doamnei căpităneșe Emy Sylcora, care ne-a îngrijit ca o mamă aici în «rezerve spital» din Sibiu, am putut scăpa cu zile. Prin graiul meu toți feciorii români îngrijii de doamna căpităneșă îi doresc să aibe parte de noroc acest suflet mare și nobil. Cu toată stima: Gefreiter N. Ciora din Veștem.

VI

Onorată redacție a «Foi Poporului»! De multe-ori când stam uități prin șanțuri mă gândeam cu jale la frumoasele Dumineci petrecute acasă în sat, când așteptam gătit de biserică, să vie poștaru cu «Foaia Poporului»... Mi-se împărea un vis frumos toate astea și când deschideam mai bine ochii, să văd ce-i în jurul meu, mă podideau lacrămile de jale. Am îndurat destule pe aceste blăstămate locuri, până când o șrapnelă de tun mi-a mai scurtat o leacă picioru. Acum mă aflu într'un spital, unde mă scutură cumplit frigurile de durerea răni.

Cu multă dragoste: Ioan Boila.

Doine cătănești.

— Din răsboiu. —

Firea-i maică b'estemată,
De ce nu m'ai făcut fată
Să șed cu tine pe vatră

Să nu umblu lumea t'ată,
De ce m'ai făcut ficior
Neamțului de ajutor,
Să-mi las plugu în ogor
Și casa plină de dor.

Foicea din porumbiște,
Când am plecat din Săliște
Și vedeam trenu că vine
Inima plângea în mine,
Iacă maică trenu pleacă,
Vin', dă mâna și mă iartă,
Că ți-oi fi greșit vr'odată...
Nu fi maică supărată.
Trenu pleacă șuerând
Maica rămâne plângând
Și eu din gură strigând:
Du-te maică 'ntre vâlcele
Și culege ochișele,
Că m'o prins o mare jale.
Și culege busuioc
Că eu merg în mare foc,
Să-mi dea Dumnezeu noroc.
Și trenul mergea, mergea,
Și deloc nu se oprea
Până în Galitia.

Bată-te neamțule 'n drum
C'ai luat ce-o fost mai bun
Și i-ai dus, i ai rătăcit
Și 'ndărăt n'au mai venit.
Frunzuliță de pe coastă
Să mă văd odată acasă
La părinți și la nevastă
Și să las Galitia
Care mi-a ros inima;
Și să svârî curelele,
Pușca și oșelele,
Car' mi-a 'ndoit șelele.

Culese de S. P. din Săliște.

II

Codru-i mare
Frunză n'are,
Și io's mare
Și n'am stare,
Foicică busuioc
De când am intrat în foc
Mă frământ din loc în loc.

Foicică crastavete,
Plâng neveste, plâng și fete,
C-au plecat voinicii mii
Lăsând casele pustii,
Foicică ruptă 'n cini
Am plecat cu toți gătiți
Și ne 'ntorcem rău răniți,
Slabi și 'ntunecați la față,
Fără vlagă, fără viață.

Culese de Ambrosie Popa
din Comana de jos.

Poșta Redacției
și a Administrației.

Spre știre. În săptămâna aceasta încă n'am scos nici o ediție specială.

I. Radu în Viena. Am fost odată, dar n'am putut află băiatul; în curând voi încerca din nou, apoi voi scrie.

Iosif Sabo, inv. pens. în Iloba. Scrie-ne când sunt târgurile din comuna respectivă?

Atimpu Grecu în C. Asupra foi ți s'a scria. Celaltă publicație e prea neînsemnată pentru a o mai pune.

Nicolae Romneanțu în G. Cu părere de rău, dar nu te putem servi, neaflând ceva potrivit pentru D-Ta.

Mai multora. Ceice ne trimit scrisori de pe câmpul de răsboiu și poezii populare, sunt rugați a scrie curat și descurat, altcum se întâmplă foarte ușor, că cele trimise nu ajung la tipar în foaie, ci în — coș.

Nr. 1094/1914

1976

Publicațiune.

Subscrisa primărie comunală aduce la cunoștință publică, că **cărcima comunei Colun** se va exarânda din 1 Ianuarie 1915 începând pe termen de 3 ani consecutivi, în 29 Noembrie st. n. a. c., la 2 ore p. m. în cancelaria comunală.

Prețul surigării 300 coroane, dela care are a se depune 20% vadiu.

Condițiunile se pot vedea în cancelaria notarială din Screei

Colun, în 10 Noembrie 1914.

Primăria comunală.

Dela primăria comunei Szentjánoshegy

Nr. 1328/1914 prim.

1969

Publicațiune de licitație.

În comuna Szentjánoshegy (Nuget) în cancelaria comunală se va vinde prin licitațiune publică în 12 Decembrie 1914 st. nou la 10 ore a. m., un cal murg închis, de circa 5—6 ani (semn sub spata piciorului stâng de dinaște locul unei tăieturi vindecate de 20 cm. lungime), la caz că stăpânul lui nici până atunci nu se va anunța.

Szentjánoshegy, la 13 Nov. 1914

Primăria comunală.

Olariu Nicolae [Steva Simion v. not. cere primar.

Un cărcimar

care poate depune și cautiune e caută momentan. Adresa se află la administrația foii.

1972

Mape de vânzare.

Mapa Europei . . . . . K 1.20
„ Rusiei cu Galitia . . . . . „ 1.20
„ Franței cu Belgia . . . . . „ 1.20
„ Țărilor balcanice . . . . . „ 1.20
Se află de vânzare la

Administrația „Foi Poporului”

Pentru porto recomandat este a se adușga 35 bani deosebit.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe

indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestiminte precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Ragiam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articuli de uniformă, după prescripție eroitura cea mai nouă.

723

Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor și cunoșcătorilor trista știre, că prea iubita noastră fiică, soră și cumnată

Marioara Ivan

absolventă de școala comercială

după scurte suferințe și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului Vineri în 13 Noembrie n. c., la 3 1/2 ore dimineața, în frageda etate de abia 20 ani.

Rămășițele pământești ale s'umpei răposate s'au depus spre vecinică odihnă Duminecă în 15 Noembrie n. c., la orele 2 după amezai, dela casa părintească Strada Margareta Nr. 21, în groapa familiară din Strada Langă.

Sibiu, în 16 Noembrie 1914.

Fie-i țărâna ușoară și memoria neuitată!

George Ivan și Ana Ivan
ca părinți

George, Elisaveta, Dumitru,
Ana, Valeria și Emil
ca frați

Janetta Ivan n. Ursescu
ca cumnată.

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plăte de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghilțoi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Securi din fier covăcit și vărsate — Căbăș etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K	6,000.000—
Fonduri de rezervă și pensii	„	2,350.000—
Portofel de cambii	„	17,700.000—
Imprumuturi ipotecare	„	12,400.400—
Depuneri spre fructificare	„	24,500.000—
Serisuri fonciare în circulație	„	10,000.000—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2 %**

după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de ecure și asigurațiuni asupra oricărei pieși, mijloacește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrata din Sibiu, cât și de Filialele și agenturile institutului.

Diracțiunea.

MOBILE

lucrate solid și conștiențios . . .

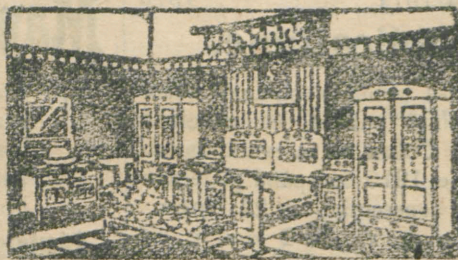
se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul pentru fineri sau căsătorii, mobilări de hoteluri, vile, instituții, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47
cu înghiștii în casa, intrag

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben) recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.

Asigurări mixte cu solvirea condiționat de două ori a capăt.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transsilvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755,858-27
Capitale asigurate pe viață	„	5.635,328-12
la total a fost la Transsyl- asig. pe viață	„	12.067,702—
vania la 31 Dec. 1913 asig. de foc	„	144.436,360—
Capital de fondare și rezerve	„	2.696,458—

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratis la Direcțiune și la toate agenturile.

Personae pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la oraș și în provincie, să primească în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Vânzare de cartofi.

Scumprea din zi în zi a alimentelor ne-a îndemnat să cumpărăm o cantitate mai mare de cartofi (crumpene) pe cari le vindem cu prețul ce l-am cumpărat noi de

K 8— pe maja metrică „ 5-60 „ hectolitru

Comandele se primesc în cancelaria băncii noastre **str. Măcelariilor Nr. 17** și la **Fabrica de stearin în strada Turnului Nr. 27.** Comandele dela două măzi metriche în sus se duc arasă gratuit (în Sibiu), pe când comande mai mici (cu ferdela) trebuie să și-le ducă cumpărătorul însuși.

Siebenbürger Vereinsbank
Sibiu, strada Măcelariilor Nr. 17.

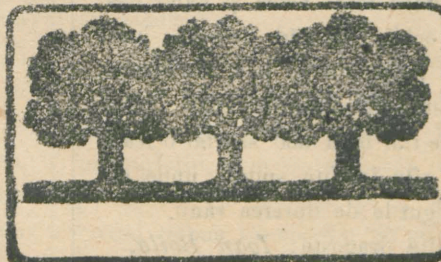
Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

BEER

Acastă bere e celebrată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât în oraș cât și în sate

BEER

Că berea se bea în această țară se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc marea vreme

A XXXI-a reg. ungurească

Loterie de binefacere a statului pentru scopuri de binefacere.

Loteria conține 14885 câștiguri cu suma totală de 475.000 cor. cari se plătesc în bani gata.

câștig principal 200.000 cor în bani gata.

Mai departe		10 câștiguri à cor.		250	Kor.	2.500
1	Câștig principal	cu	Kor.	30.000	200	4.000
1	„	„	„	20.000	500	6.000
1	„	„	„	10.000	100	10.000
1	„	„	„	5.000	20	50.000
5	câștiguri à 1000 cor	„	„	5.000	12000	120.000
5	„ „ 500 „	„	„	2.500	14885	475.000
				Total		475.000

Tragerea va avea loc irevocabil în 9 Decembrie 1914.

Un los costă 4 coroane.

Lozuri se capătă: la direcția loteriei reg. în Budapesta (Hauptzollamt), la direcția loteriei austriacă în Viena, la oficiile de poștă, dare, Vamă și sare, la stațiunile căilor ferate, traficii, zarafii, atât în ungaria cât și în țările austriace. — La cerere se trimite planuri gratis și franco.

Diracțiunea loteriei reg. ung.

Numai odată în viață!

50.000 straițe (acoperitoare)

à Kor. 2.90

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului, lucrate din lână Himalaya verit. de Briinn, foarte durabile, în tare cald și foarte bune pentru iarnă, cam 200 cm. lungime și 130 cm. lățime, desu cu vărgi și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numa în scurt timp, cu prețul jumătate de numai Kor. 2.90 pro bucată. Aceste straițe sunt vrednice încă odată atâta iar de vânzare să ață pe lângă acestea prețuri senzaționale numai atât timp că ajunge depozitul.

1	buc. straiu Himalaya	costă numai	K	2.90
3	„	„	„	8.25
6	„	„	„	16—

Singura vânzătorie cu rambursă prin:

M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse Nr. 13—348.

Fân bun pentru cai

în stare naturală sau presat cumpără în orice stațiune a căii ferate

J. Johann Keil din Sibiu-Nagyszeben.

1975